

В. В. Пилип

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
Ужгородського національного університету

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У СФЕРІ ПРАВООХОРОННОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Статтю присвячено дослідженню адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави. Зазначено, що адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства є багаторівневою та складною базовою категорією. Залежно від ступеня персоніфікації запропоновано розрізняти три види адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства: загальний (характеризує їх адміністративно-правовий стан у публічному управлінні в цілому), спеціальний (визначає адміністративно-правовий стан з урахуванням їх належності до тієї чи іншої організаційно-правової форми) та особливий (визначає адміністративно-правовий стан як суб'єктів певних адміністративно-правових відносин і відображає ті особливості, які характеризують їх становище у певній сфері публічного управління, наприклад, у сфері правоохоронної діяльності). Констатовано, що адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства в сфері правоохоронної політики держави є особливим адміністративно-правовим статусом, який визначає адміністративно-правове становище інституту громадянського суспільства як суб'єкта адміністративно-правових відносин у сфері правоохоронної діяльності. Зауважено, що адміністративно-правовий статус характеризує інститут громадянського суспільства через його права, обов'язки, правообмеження та вимоги у якості суб'єкта адміністративного права і забезпечує участь в суспільних відносинах, які виникають у зв'язку із забезпеченням формування та реалізацією правоохоронними органами державної політики в сфері правоохоронної діяльності. З'ясовано, що головною метою правообмежень участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики є забезпечення національної безпеки та ефективного функціонування органів державної влади, встановлення правових перепон можливому зловживанню правами з боку інститутів громадянського суспільства, у тому числі й у правоохоронній сфері. Визначено, що вимога як елемент адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства являє собою односторонній владний припис кількісного або якісного характеру, якому повинен відповідати таке публічне утворення як інститут громадянського суспільства.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, інститути громадянського суспільства, правоохоронна політика, правоохоронна діяльність, права, обов'язки, правообмеження, вимоги до інститутів громадянського суспільства.

Постановка проблеми. Адміністративно – правовий статус є одним з головних засобів впливу адміністративного права на суспільні відносини і стосовно до інститутів громадянського суспільства як колективних суб'єктів являє собою врегульоване нормами адміністративного права правове становище таких суб'єктів в їхніх відносинах з представниками публічної адміністрації, у тому числі й правоохоронними органами.

Не дивлячись на численні наукові дослідження із питань адміністративно-правового

статусу інститутів громадянського суспільства різних організаційно-правових форм, єдиного розуміння цього поняття не сформовано. Водночас, це питання має важливе науково-практичне значення, особливо – з огляду на реформаційні процеси, що зараз відбуваються в Україні. Реформування правоохоронної сфери в Україні вимагає партнерських взаємовідносин інститутів громадянського суспільства з правоохоронними органами, що, по факту, сконцентровано довкола удосконалення зако-

нодавства, пов'язаного з регулюванням саме адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематикою адміністративно-правового статусу займалися провідні вчені-правники, зокрема: В.Авер'янов, О. Бандурка, Ю. Битяк, О. Безпалова, В.Галунько, З.Гладун, І. Голосніченко, В. Горшеньов, Є. Додін, Р. Калюжний, Коваль, С.Ківалов, В. Колпаков, О.Остапенко, В. Селіванов, С. Стеценко, О. Скакун, Х.Ярмакі та ін. Проте, на сьогоднішній день відсутні наукові розробки, присвячені комплексному аналізу адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави.

Мета статті – дослідити та визначити зміст адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правовий статус є галузевим правовим статусом, який характеризує основні засади участі особи у якості суб'єкта адміністративного права або адміністративно-правових відносин. Так, один з головних фундаторів української науки адміністративного права В.Б. Авер'янов у своїх наукових працях зазначав, що поняття «адміністративно-правовий статус» охоплює комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплені за відповідним суб'єктом нормами адміністративного права. Тобто необхідною ознакою набуття особою адміністративно-правового статусу є наявність у неї конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, які реалізуються даною особою як в адміністративних правовідносинах, так і поза ними [1, с. 97]. Зазначене вбачається за можливе екстраполювати і на адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства. Відповідно, можна сказати, що адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства є різновидом галузевого правового статусу (поряд із конституційним, цивільно-правовим тощо).

Разом з тим, адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства є багаторівневою та складною базовою категорією. Залежно від ступеня персоніфікації пропонуємо розрізняти три види адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства: загальний (характеризує їх адміністративно-правовий стан у публічному

управлінні в цілому), спеціальний (визначає адміністративно-правовий стан з урахуванням їх належності до тієї чи іншої організаційно-правової форми) та особливий (визначає адміністративно-правовий стан як суб'єктів певних адміністративно-правових відносин і відображає ті особливості, які характеризують їх становище у певній сфері публічного управління, наприклад, у сфері правоохоронної діяльності).

Правова регламентація загального адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства здійснюється законодавством України, що закріплює засади і регулює участь інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики в усіх сферах життєдіяльності суспільства, зокрема Указом Президента України від 15 вересня 2005 р. № 1276 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1378 «Деякі питання забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», Концепцією сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 р. № 1035, Порядком сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. №976 й іншими нормативно-правовими актами.

Крім загального адміністративно-правового статусу в науці адміністративного права виділяють спеціальний та індивідуальний адміністративно-правовий статус. Так, Н. Пушкарьова слушно наголошує, що спеціальний (родовий статус) відображає особливості правового становища певних суб'єктів або їх категорій. Він базується на загальному, хоча детальніше характеризує додаткові права, обов'язки та пільги, передбачені для певної категорії суб'єктів [2, с. 197]. Екстраполюючи зазначене на інститути громадянського суспільства, вважаємо, що адміністративно-правовий статус такої організації доповнюється спеціальним статусом у межах адміністративного права. Попри те, що адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства є галузевим, він також структурно залежить від особливостей організаційно-правової форми такої організації. Так, система інститутів громадянського суспільства поєднує в собі різних суб'єктів: громадські організації, благодійні організації, медіа, громадські

формування тощо. Тому змістове наповнення та структурна побудова адміністративно-правового статусу певного інституту громадянського суспільства варіюється залежно від того, чи це є статусом громадської організації, недержавного медіа, волонтерської організації тощо. Адже інститути громадянського суспільства різних організаційно-правових форм характеризуються, наприклад, різними процедурами їх створення, різною правовою природою їхніх прав та обов'язків, призначенням і роллю у системі адміністративно-правових відносин.

Значну роль у встановленні спеціального адміністративно-правового статусу відіграють спеціальні законодавчі акти, що визначають особливості правового стану конкретної організаційно-правової форми інституту громадянського суспільства. Наприклад, закони України: «Про громадські об'єднання», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», «Про асоціації органів місцевого самоврядування», «Про медіа» тощо. Тому правова регламентація даного статусу визначається не тільки загальними нормами законодавства, які регулюють участь інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики в цілому, а й нормами спеціальних законів.

Особливий адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства визначається на основі адміністративно-правового становища інституту як суб'єкта певних адміністративно-правових відносин. Цей статус включає в себе всі особливі та специфічні права і обов'язки інституту громадянського суспільства в окремих сферах, галузях і сферах діяльності органів публічного адміністрування, які застосовуються в адміністративно-правових відносинах. Тобто відображає ті особливості, які характеризують становище інституту громадянського суспільства у певній сфері публічного управління і складається з системи додаткових прав, обов'язків і гарантій, обумовлених обставинами їх участі в управлінні певними державними справами. Наприклад, дослідження інтеграції інститутів громадянського суспільства у процес формування та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні показало наявність особливих прав

і обов'язків інститутів громадянського суспільства, які вони можуть реалізувати виключно у правоохоронній сфері.

Складовими даного статусу є: права і обов'язки інститутів громадянського суспільства в цілому; права і обов'язки, особливості реалізації яких залежать від організаційно-правової форми інституту громадянського суспільства; а також визначені права і обов'язки, що виникають у інституту внаслідок вступу в певні адміністративні правовідносини, які пов'язані з конкретною сферою публічного управління, де реалізується мета діяльності інституту громадянського суспільства – участь в управлінні державними справами, наприклад, правоохоронної діяльності. При цьому в механізмі правового регулювання беруть участь: норми загального законодавства, які регулюють участь інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики; норми окремих спеціальних законів, які визначають правовий статус певної організаційно-правової форми інституту громадянського суспільства; а також норми окремих підзаконних нормативно-правових актів певних відомств, наприклад, накази МВС України тощо.

Разом з тим, правовий статус є категорією не тільки багатоаспектною, а й багатоелементною. Аналіз законодавства у сфері участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності веде до висновку, що адміністративно-правовий статус інституту громадянського суспільства становлять права та обов'язки, правообмеження, вимоги.

Права і обов'язки є основним вихідним елементом системи права. Нічого важливішого в структурі права немає. Система прав і обов'язків – серцевина, центр правової сфери, тут лежить ключ до вирішення основних юридичних проблем [3]. Права та обов'язки інституту громадянського суспільства опосередковують його зв'язки між суспільством та інститутом, органами публічної адміністрації та інститутом. Щодо адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства в сфері правоохоронної діяльності, то мова йде про права та обов'язки інститутів громадянського суспільства, які опосередковують їх зв'язки з правоохоронними органами і обмежуються відносинами, пов'язаними з формуванням та реалізацією державної політики в сфері правоохоронної діяльності.

Як зазначає С. Братусь [4], суб'єктивне право – це, по суті, міра можливої або доз-

воленої поведінки, її детальна характеристика передбачає виділення конкретних прав: 1) право вимагати; 2) право на позитивні дії; 3) праводомагання.

Право вимагати має забезпечити виконання або дотримання юридичного обов'язку іншою особою. Цьому праву кореспондуються юридичні обов'язки [5]. Прикладом права вимагати у правоохоронній сфері є право інституту громадянського суспільства на отримання публічної інформації у правоохоронних органів. Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» обов'язком розпорядників інформації є надавати та оприлюднювати інформацію, крім випадків, передбачених законом, а, відповідно, інститут громадянського суспільства як запитувач інформації, має право вимагати виконання такого обов'язку від правоохоронних органів.

Право на активні дії означає можливість особи самій вчиняти юридично значимі дії. Це право має бути поєднане із правом вимагати від інших осіб утримання від певних дій і, таким чином, воно пов'язується із юридичними обов'язками. У правоохоронній сфері право на активні дії проявляється у проведенні інститутами громадянського суспільства таких заходів як: громадська експертиза, зокрема антикорупційна та інша експертиза законів та проєктів законів, дій і рішень правоохоронних органів; моніторинг діяльності правоохоронних органів; участь громадських формувань в охороні громадського порядку та державного кордону; громадські розслідування фактів порушень прав людини правоохоронними органами; аналіз стану з правами людини у правоохоронній діяльності; поширення інформації про права людини; правове виховання; участь в спеціальних комісіях та процедурі атестування (переатестації) працівників поліції тощо.

Праводомагання виражається у можливості привести до дії апарат державного примусу проти зобов'язаної особи. Це право виникає у правовідносинах не з самого початку формування, а включається у випадку наявності додаткових чинників (невиконання обов'язків) до складу суб'єктивного права для забезпечення правового впливу на порушника юридичного обов'язку. Таким чином, праводомагання є тією ланкою, яка зв'язує регулятивні і охоронні правовідносини [5]. Щодо проблематики нашого дослідження, то інститути громадянського суспільства реалізують право домагання, наприклад, шляхом звернення за

захистом своїх прав до відповідних органів державної влади або суду, у тому числі у зв'язку з протиправною діяльністю, бездіяльністю або незаконним рішенням правоохоронних органів.

Суб'єктивний обов'язок інституту громадянського суспільства характеризується такими рисами, що мають прямий кореспондуючий зв'язок із відповідними ознаками суб'єктивного права інституту, а саме: є індивідуально-визначеним обсягом суспільно-необхідної юридичної поведінки в сфері правоохоронної діяльності; обсяг суспільно-необхідної поведінки визначається залежно від адміністративної правосуб'єктності інституту громадянського суспільства та виду організаційно-правової форми; покладання на інститут громадянського суспільства певних зобов'язань та вимог пов'язане із наданням суб'єктивного права іншому учаснику адміністративних правовідносин в сфері правоохоронної діяльності і полягає у необхідності здійснення певних дій, необхідності утримання від здійснення певних дій, або у необхідності вимоги здійснення або не здійснення певних дій від інших осіб; виконання суспільно-необхідної поведінки інституту громадянського суспільства в сфері правоохоронної діяльності забезпечується в передбачених законом випадках заходами адміністративного примусу.

Щодо такого елементу адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства як правообмеження, то сучасний рівень розробленості проблематики обмеження прав і свобод дає достатні підстави означити такі основні сутнісні ознаки змісту поняття правообмеження людини: 1) обмеження є винятком (виключенням) із загальної сукупності прав і свобод людини, що належать (або наданих) їй. Таке виключення, тобто кількісне зменшення вже належних людині прав і свобод, відбувається в силу різних об'єктивних чи суб'єктивних обставин. Така ситуація виникає при знаходженні особи в установі виконання покарань після винесення судом обвинувального вироку; 2) правове обмеження має місце, коли відбувається погіршення юридичного становища, що виявилось у зменшенні можливих варіантів поведінки; 3) обмеження являє собою звуження обсягу і (або) змісту конкретних прав і свобод шляхом встановлення просторових меж, тимчасових рамок, кола осіб або певних варіантів поведінки індивідів. Деякі вчені розглядають правообмеження у широкому (доктринальному) розумінні як сукупність обмежень, заборон, вимог та приписів, встановлених законом,

так і у вузькому (нормативному) розумінні – як обмеження.

Варто погодитися з О.Ф. Скакун, що свобода особи полягає у можливості робити все, що не приносить шкоди іншій особі; межі свободи можуть бути визначені законом, який відповідає праву, а право є міра свободи; допустимі обмеження прав (виключно з метою сприяння досягненню загального добробуту в демократичному суспільстві) [6, с. 410,412]. Особливо це актуально для публічних правовідносин, особливо, у правоохоронній сфері. Інститути громадянського суспільства як суб'єкти правовідносин, їх особливості створення та функціонування зумовлюють необхідність встановлення певного державно-правового режиму, який, з одного боку, виокремив би їх з інших видів публічної діяльності як особливого виду, а з іншого – забезпечив би їх організацію і функціонування відповідно до поставленої мети – забезпечувати участь громадян в управлінні державними справами. Не даремно, відповідно до ч. 1 ст. 36 Конституції України, право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації можуть бути обмежені в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. Це правообмеження може досягатись шляхом встановлення в державі законного інтересу та охоронюваного законом інтересу лише щодо наслідків діяння (дій чи бездіяльності), які загрожують національній безпеці, громадському порядку та в інших випадках, встановлених у ч. 1 ст. 36 Конституції України. У випадку якщо право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації буде обмежуватись в особи до виникнення таких наслідків, воно буде порушувати принципи верховенства права, законності. Держава повинна запроваджувати обмеження цих прав у визначених законом випадках, які розкривають наслідки такого діяння.

Ці норми Конституції України знайшли своє відображення у законах, що встановлюють правовий статус інституту громадянського суспільства певної організаційно-правової форми. Наприклад, обмеження щодо діяльності громадських об'єднань встановлені статтею 4 Закону України "Про громадські об'єднання". У статті 4 Закону України «Про медіа» встановлені обмеження в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для

захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Отже, головною метою правообмежень участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики є забезпечення національної безпеки та ефективного функціонування органів державної влади, встановлення правових перепон можливому зловживанню правами з боку інститутів громадянського суспільства.

Наступним елементом адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства є вимоги. На нашу думку, вимога як елемент адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства являє собою односторонній владний припис кількісного або якісного характеру, якому повинне відповідати таке публічне утворення як інститут громадянського суспільства.

Виключні правила регулювання правового статусу інституту громадянського суспільства закріплено у ряді міжнародних актів: Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі № CM/Res (2007), прийнятих 10 жовтня 2007 р., Фундаментальних принципах щодо статусу неурядових організацій в Європі від 16 квітня 2003 р., з урахуванням та на основі прав і свобод людини і громадянина тощо.

Відповідно до Фундаментальних принципів щодо статусу неурядових організацій в Європі, які були схвалені 16 квітня 2003 року Комітетом Міністрів Ради Європи [7], неурядові організації повинні відповідати таким вимогам: 1) добровільність (voluntary); 2) відсутність управління з боку органів публічної адміністрації (non-government); 3) неприбутковий характер (non-profit). Також неурядові організації не включають організації, що діють як політичні партії. [7].

Зазначені вимоги є основними, яким повинен відповідати будь-який інститут громадянського суспільства незалежно від його організаційно-правової форми. Їх головною метою є становлення обов'язкових на рівні законодавства кількісних або якісних приписів щодо створення та діяльності інституту громадянського суспільства. За відсутності відповідності публічного утворення хоча б одній з цих вимог, таке утворення не буде вважатися інститутом громадянського суспільства.

Висновки і пропозиції. Адміністративно-правовий статус інститутів громадянського

суспільства в сфері правоохоронної політики держави є особливим адміністративно-правовим статусом, який визначає адміністративно-правове становище інституту громадянського суспільства як суб'єкта адміністративно-правових відносин у сфері правоохоронної діяльності. Адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства визначається цілями й завданнями їх суспільної діяльності, виконуваної соціальної функції і становить відповідну сукупність правових можливостей, міру свободи поведінки інститутів в суспільному житті і діяльності. Водночас, враховуючи велике значення результату діяльності інститутів громадянського суспільства та їхній вплив на діяльність органів публічного адміністрування та управління державними справами в цілому, держава визначає коло суб'єктів, які можуть реалізовувати право громадян брати участь в управлінні державними справами через визначення вимог до цих організацій шляхом встановлення односторонніх приписів кількісного та якісного характеру щодо їхньої організації діяльності. Разом з тим, специфіка суспільної діяльності інститутів громадянського суспільства вимагає певних правообмежень, пов'язаних із заборонаю діяльності щодо зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підризу її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганди війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення тощо. Встановлення правових перепон обумовлено можливим зловживанням правами з боку інсти-

тутів громадянського суспільства. Крім того, специфіка адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства значною мірою визначається особливостями відповідної управлінської сфери, в якій вони здійснюють свою діяльність, наприклад, правоохоронна сфера.

Список використаної літератури:

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. У 2-х томах. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. К.: Юрид. думка, 2007. Т. 1 : Загальна частина. 2005. 536 с.
2. Пушкарьова Н.Ф. Поняття та види спеціального адміністративно-правового статусу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2021. Вип. 68. С. 195–199. DOI:<https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.68.33>.
3. Єфімов С.С. Правовий статус громадян у контексті адміністративної діяльності Національної поліції. *Соціально-правові студії*. 2019. Випуск 4 (6). С. 25-30.
4. Братусь, С. Н.. Суб'єкты гражданского права. М.: Гос. изд-во юрид. лит., 1950. 367 с.
5. Карпенко К.К. Елементи адміністративно-правового статусу суб'єктів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні. *Юридичний бюлетень*. 2017. Випуск 4. С.77-90
6. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Учебник. Х.: Консум, 2000. 704 с.
7. Фундаментальні принципи щодо статусу неурядових організацій в Європі: схвалені Комітетом Міністрів Ради Європи 16 квітня 2003 року. / База даних «Законодавство України». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_209. (дата звернення: 26.06.2023).

Pylyp V. V. Administrative and legal status of civil society institutions in the sphere of law enforcement policy of the state

The article is devoted to the study of the administrative and legal status of institutions of civil society in the sphere of law enforcement policy of the state. It is noted that the administrative-legal status of civil society institutions is a multi-level and complex basic category. Depending on the degree of personification, it is proposed to distinguish between three types of administrative-legal status of institutions of civil society: general (characterizes their administrative-legal status in public administration as a whole), special (determines the administrative-legal status taking into account their belonging to one or another organizational-legal form) and special (defines the administrative-legal status as subjects of certain administrative-legal relations and reflects those features that characterize their position in a certain sphere of public administration, for example, in the sphere of law enforcement activities). It was established that the administrative-legal status of civil society institutions in the sphere of law enforcement policy of the state is a special administrative-legal status that determines the administrative-legal position of the civil society institute as a subject of administrative-legal relations in the sphere of law enforcement activities. It is noted that the administrative-legal status characterizes the institution of civil society through its rights, obligations, legal restrictions and requirements as a subject of administrative law and ensures participation in social relations that arise in connection with ensuring the formation and implementation by law enforcement bodies

of the state policies in the field of law enforcement. It has been found that the main purpose of legal restrictions on the participation of civil society institutions in the formation and implementation of state policy is to ensure national security and the effective functioning of public authorities, to establish legal barriers to the possible abuse of rights by civil society institutions, including in the law enforcement sphere. It was determined that the requirement as an element of the administrative and legal status of the institution of civil society is a unilateral authoritative prescription of a quantitative or qualitative nature, to which such a public entity as an institution of civil society must comply.

Key words: *administrative and legal status, institutions of civil society, law enforcement policy, law enforcement activity, rights, duties, legal restrictions, requirements for institutions of civil society.*